

HOMILIA EN LA MISSA DE LA NIT DE NADAL

A tots ens ha colpit la publicitat de TV3 d'enguany sobre el Nadal. Ens ha provocat perquè dibuixa amb encert la desconexió de molta gent envers una determinada manera de viure aquestes festes: el refús a les trobades familiars, als somriures i als regals. Això posa en evidència que un Nadal sense Jesús està condemnat al rebuig per part d'una societat cada vegada més ferida en les relacions familiars i cada vegada més esgotada per la fal·lera consumista.

Quan la publicitat a la qual em refereixo sembla que acaba bé, perquè reverteix tot el judici negatiu sobre el Nadal, apareix el motiu real pel qual cada vegada són més les persones que avorreixen aquests dies: no paren de créixer les persones atrapades per la solitud i la pobresa, no paren de créixer les persones que no suporten unes festes que els posen el dit a la nafra, que els recorden que estan sols i que no tenen per poder fer el que fa tothom, gastar. Quan aquestes festes es construeixen sobre la necessitat de trobar-te amb les persones estimades i sobre el consum, la solitud i la pobresa es fan més punyents i aquests dies més insuportables per a molts.

Com és que el Nadal en lloc de portar alegria porta malestar a tantes persones? Com és que cada dia són més els que volen que aquests dies s'acabin de pressa? Molt senzill, perquè hem pervertit el Nadal.

Mirem el que és i el que no és el Nadal i recuperem-lo perquè sigui font d'alegria.

El Nadal no és la festa de la família. No és el dia del retrobament de tots els membres de la família. El dia que tothom fa el que sigui, fins i tot viatjar des d'un cap de món a l'altre, per a estar en família. Quan el Nadal és simplement família, el separat, el vidu, l'orfe, l'enemistat abomina el Nadal.

El Nadal és la festa d'un Déu que s'ha fet germà de cada persona, d'un Déu que es compadeix de les solituds, de les mancances, de les desavinences que pateixen els homes i ve a fer companyia, a estovar els cors per a revertir allò que es pot arreglar i a sembrar amor per a omplir d'esperança allò que és irreversible.

En un temps en què la plaga dels trencaments familiars fa estralls en la nostra societat. En un temps en què el dinar de Nadal i de Sant Esteve

s'està convertint en un trencaclosques impossible per a molts. En un temps en què molts o un dia o un altre es queden sols perquè els fills van amb el seu pare o amb la seva mare. En aquest temps, més que mai, hem de proclamar que "el poble que avançava a les fosques ha vist una gran llum, una llum resplendeix per als qui vivien al país tenebrós". És a dir, en aquest temps, la celebració del naixement del fill de Déu és l'anunci joiós que ha vingut al món el qui pot reconciliar aquesta humanitat enfadada i separada. De fet, l'atribut que l'Antic Testament repeteix més sovint per al Messies esperat és príncep de pau. La seva vinguda portarà una pau que no tindrà fi.

El Nadal és el temps de la reconciliació i de la pau, perquè és el temps de la vinguda del Déu que ve a commoure i convertir, del Déu que ve a revelar que tot allò que porta a la solitud té medicina i es diu perdó. El Nadal ha de ser el temps que mogui les famílies trencades a perdonar-se i a donar-se una nova oportunitat. Jesús no va venir al món a festejar amb els homes la seva bona conducta i l'harmonia que havien construït. Jesús va venir al món a redimir una humanitat esclavitzada pel vici, enfrontada per causa del pecat.

Fixeu-vos que, tradicionalment, el Nadal era presentat com una oportunitat per a canviar, per a tornar a començar, per a perdonar i tornar a estimar. Avui m'ha arribat un vídeo, d'aquests que envien per les xarxes, que retrata la nit i el dia de Nadal en aquell front de la Primera Guerra Mundial enquistat durant mesos entre França i Alemanya. Els soldats alemanys comencen a cantar la nadala Santa Nit, els anglesos, a l'altra banda de les trinxeres, s'hi uneixen. L'endemà al matí un soldat anglès s'arrisca a sortir i caminar cap a la terra de ningú amb les mans alçades, un altre d'alemany fa el mateix i rere d'ells tota la resta de soldats, enemics fins aleshores. Allí, s'intercanvien salutacions, es mostren les fotografies de llurs persones estimades i acaben fent un partit de futbol.

Quan ens oblidem de Jesús, el Nadal agreuja la separació, les rancúnies i les desavinences perquè la solitud engendra més ressentiment i impedeix la reconciliació. Quan Jesús és al bell mig del Nadal, aleshores es fa possible el miracle de la reconciliació.

El Nadal no és la festa del consum, dels regals, dels àpats dispendiosos i del descontrol en el menjar i el beure. El Nadal no és la festa del luxe i de l'ostentació. Un nadal així corca el qui no té feina o el qui passa necessitat. Aquest Nadal angoixa el pare i la mare de família que just arriben a final de mes i s'horroritzen pensant en les despeses impossibles d'aquests dies.

Aquest Nadal angoixa els que vehiculen el seu malestar emocional amb les compres compulsives perquè tot està pensat per a sucumbir a la seva addicció.

El Nadal és la festa d'un Déu que s'ha fet pobre. Com em deia un mossèn aquest mateix capvespre: el nen desitja ser home, l'home desitja ser rei, el rei desitja ser Déu i Déu es fa infant en el misteri del Nadal. Aquesta gran festa és la sorprenent notícia que no hi ha tresor més gran que l'amor. El Nadal ens diu que Déu ens dona l'única cosa que té valor: el seu amor, la seva pròpia vida. Ell ha vingut a fer-nos companyia i a omplir-nos de l'únic que realment val: el seu amor diví.

En un temps de materialisme consumista desbocat. En un temps en què els ídols i els models socials són els multimilionaris. En un temps en què els rics ostenten i les multituds immenses de pobres somnien a imitar-los, costi el que costi. En un món en què la riquesa escandalosa, com sempre, es construeix sobre l'opressió i l'abús i acaba fins destruint el qui la posseeix, a causa dels vicis que engendra. En un món en què la pobresa rebutjada i maleïda, com sempre, acaba engendrant crim, violència, abús i destrucció. El Nadal és l'anunci joiós que Déu ha escollit la vida humil i senzilla per a alliberar-nos d'aquesta bogeria destructiva. Déu només pot ser trobat per aquell que s'aparta de la idolatria de posseir i gaudir. Déu ve a anunciar que un altre món és possible: el de la fraternitat i el de la solidaritat. Un món on es comparteix perquè tothom tingui el necessari.

Sí, per molt sorprenent que sembli, les senyes del Messies, del Déu fet home són aquestes: "trobareu un nen en bolquers, posat en una menjadora". Déu no ha nascut en un palau d'un rei o d'un noble, no ha nascut en la casa d'un burgès o un nou-ric, ni ha nascut en la casa humil d'un treballador. Déu ha nascut en un estable, ha nascut en el si d'una família sense sostre, que acabarà emigrant, fugint de la violència i la persecució.

Si el Nadal perd Jesús, aleshores el Nadal és l'apoteosi del consum, de la gran anestèsia col·lectiva del malestar d'una vida sense sentit. Si el Nadal no es vesteix de la senzillesa d'un pessebre, de les quatre gormanderies del tió, de la simplicitat de l'escudella, dels dolços senzills dels fruits de la terra, de les nades populars que canten el misteri d'un Déu que s'ha fet pobre, aleshores estem perduts, perquè ja res pot aturar l'abominació del déu diner que tot ho emmalalteix i ho mata.

Abans el Nadal era un temps feliç perquè totes les famílies estaven unides encara que no tothom vivia en l'abundància. Abans, com ara, hi havia desavinences familiars, pares i germans que no es parlaven. Abans potser no hi havia tants divorcis, però hi havia molts esposos que vivien malament. Abans, hi havia més malalts que ara, hi havia més morts que ara. Abans hi havia més pobresa que ara, hi havia menys benestar i menys confort que ara. Abans, no només hi havia gent que quedava sola i abandonada, sinó que, a més, no existia la Seguretat Social: una pensió humil però segura.

Abans, el Nadal hauria estat igual o més dramàtic que ara si s'hagués viscut com avui el viu la nostra societat. Abans el Nadal era font d'alegria, no pas perquè la família estava bé i podia permetre's gastar sense mesura, sinó perquè molts creien que Déu s'ha fet família nostra i ens ha revelat que la felicitat no es troba en el fet de posseir, sinó en el fet d'estimar.

Germans, visquem el misteri del Nadal, acollim el naixement del fill de Déu en les nostres vides i deixem-li que ens mogui a reconciliar-nos i que ens ompli de la riquesa del seu amor.

Catedral de Solsona, 24 de desembre de 2018